

KRIŽEVAČKA ŽUPANIJA

Djevojke za računalom u koji unose nove izraze

RODU O JEZIKU Križevačke učenice skupljaju stare riječi

Dekle možda labrnjaju pomučko, ali ne motaju

SERGEJ NOVOSEL

Ako vam je jasan barem dio tvrdnje iz naslova, tada shvaćate da djevojke možda govore polako, no ne pričaju bezveze!

Europski dan jezika

To je, naime, rečenica stvorena od riječi potkalničkog kraja, koje već godinu dana marljivo prikupljaju učenice 2. razreda Gimnazije Ivana Zakmardija Dijankovečkoga u Križevcima, s ciljem da od zaborava sačuvaju izraze kojima se komunicira(lo) oko Križevaca.

- Inicijativu je dao naš profesor informatike Zoran Kovač, s kojim smo dogovorili da bismo mogli prikupljati riječi našega kraja, koje bismo onda stavili online - objašnjava Ana-Marija Širjan iz Donjeg Fodrovca.

Projekt, pod radnim nazivom "Upoznaj svoje kako bi cijenio tuđe" krenuo je uoči lanjskog Europskog dana jezika 26. rujna, a pojačan je ovih dana u istom povodu, kada djevojke uz ostale kolege obilaze teren i bilježe riječi svojih starih.

- Ja sam većinu skupila od djeda i bake - ističe Petra Tremski iz Sv. Petra Orehovca, dodajući da Orehovčani govore drukčije od Kalničana, iako su te dvije općine udaljene ni deset kilometara. Najveća je razlika u naglascima pojedinih riječi, koje neke zvuče strane i samim Križevčanima, iako ima i posuđenica iz drugih jezika. Opstanak starih izra-

za "ugrožava" demografija - izvorni govornici starije, a na mlađe utječe grad, škola, pa i mediji, tako da oni u svakodnevnom govoru sve manje upotrebljavaju autentične izraze iz svojih mjesta.

Istraživačke metode

Unatoč tome, križevački gimnazijalci ne posustaju i već u fondu imaju više od 250 riječi koje treba i stručno klasificirati.

- Još nismo blizu kraja, bilježimo dalje i trebamo poredati u sustav, da postojí abecedni red i podjela na imenice, glagole, pridjeve i drugo - kaže Mateja Knezić iz Treme.

Istraživačke metode nalaženja riječi su jednostavne - čim nešto čuju, cure zapišu i prevedu na standardni jezik, pa unesu u računalo. Ističu da i same rado međusobno popričaju "dijalektom", iako nisu iz istih mjesta. Prof. Kovač napominje da je njemu, kao "dotepenču" iz Osijeka koji je u Križevcima 20 godina, uvijek zanimljivo slušati kako djeca govore - "po svojem". Nada se da bi ove školske godine projekt mogao ući u školski kurikulum te ga možda financirati i objaviti kao Rječnik potkalničkog kraja, jer je zasad samo na web stranicama škole. Dotle će učenici brižno slušati kako se govori, i možda već ovih dana, u vinogradu zapisati da se grožđe mulja "broždalkom", te da se bačve nalaze u "pilnici", tj. podrumu!

Projekt "Upoznaj svoje kako bi cijenio tuđe" gimnazijalci temelje na prikupljanju starih potkalničkih izraza koje stavljaju i na školski web